

Karjalankosken rauhoitusehdotus

TEKLTk 06.04.2022 § 19
26/11.04.00/2022

Valmistelija

Ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi, p. 040 7393977

Vetelin kunnan tekniselle lautakunnalle on tullut kuntalaisaloite 11.11.2021. ”*Karjalankosken alue on Vetelin keskusta-alueen tärkein ja suosituin yksittäinen virkistyspaikka. Uimarannalta Karjalankoskelle päin siirryttäessä voi huomata, kuinka alueen puusto on päästetty täysin valtaamaan koko kunnan omistaman maa-alueen. Myös vieressä oleva Kilosaari on täysin puuston valtaama. Alueella on aivan liikaa puita, joista osa on ikänsä myötä myös kaatunut ja jäänyt niille sijoilleen lahoamaan, ja maisemaa pilaamaan. Varsinkin leppä on alueella ongelma, jos sitä ei kerralla poisteta alueelta, leviää se aina uudestaan, ja raivaamisen saa suorittaa vuosi vuodelta uudestaan. Lahoja puita voidaan pitää sekä visuaalisena häirtana että osittain myös turvallisuusriskinä alueella liikkuville ulkoilijoille. Harvennuksen myötä hyväkuntoiset koivu, haapa, kuusi ja mäntypuut voitaisiin jättää pystyyn, ja alueesta muodostuisi näin siisti puistomainen kokonaisuus. Myös alueen jokakesäinen hoito helpottuisi. Poistettavan puun voisi käyttää esim. lämpöenergiaksi hakkeen muodossa, tai muuten hyötykäyttää. Hakkuun suorittaminen talvikaudella minimoisi maaston työstä jäävät jäljet.*”

Vetelin kunnan yleiskaavassa, Karjalankosken ulkoilualue on VL/s merkinnällä; lähivirkistysalue, jolla ympäristö säilytetään. Yleiskaavan luontoselvityksessä alueesta sanotaan: ”*Karjalankosken alue on merkittävä virkistys- ja lähiluontokohde. Kohteen jokirannat ovat reheväkasvuisia, lajistossa mm. ojasorsimo, jokileinikki, myrkkyykeiso, viiltosara, keltakurjen- miekka, ranta-alpi, korpikaisla ja rantakukka. Myös saarien ja rantojen metsät ovat kohteella reheviä lehtoja tai lehtomaista kangasta. Metsiköiden puusto on monipuolista ja puulajeina alueella kasvaa mm. tuomi, harmaaleppä, pihlaja, koivut ja haapa sekä kuusi. Metsien aluskasvillisuus on rehevää. Pensasmaisista lajeista tavataan mm. korpipaatsamaa, herukoita ja vadelmaa sekä ruohokasveista mesiangervoa, kultapiiskua, kielloa, sudenmarjaa, lillukkaa, ora- vanmarjaa, orvokkeja, käenkaalia ja saniaislajeja. Peltoalueen läpi virtaavan Pollarinojan kasvillisuus on tavanomaista pellonreunojen aluskasvillisuutta ja pensaikkoa. Molemmat kohteet ovat luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittäviä.*”

Karjalankoskella virkistyskäyttöä on haluttu lisätä ja alueella on kunnostettu polkuja ja siltoja 2021. Hankkeelle on saatu avustus rahoitusta Uudenmaan elinkeino-, - liikenne- ja ympäristökeskukselta. Virkistysalueen rakentaminen alkaa olla valmista ja muulle Karjalankosken maa-alueisiin ei ole tarvetta koskea. Virkistysreitti ja -alue on suunniteltu helposti hoidettavaksi.

Karjalankoski on luonnonkaunis paikka koskineen ja rehevine metsineen. Luonnontilaan jätetty metsä tuo mukanaan monimuotoisuutta luontoon ja siitä hyötyvät niin linnut ja hyönteiset kuin muut alueen eläimet ja tuo erilaisen virkistyskokemuksen.

Alueella ei ole tehty pitkiin aikoihin luontoa muokkaavia toimenpiteitä. Rauhoituksen myötä Vetelin keskustan läheisyydessä olisi luonnonmukainen alue, joita voidaan hyödyntää myös opetuksessa mm.

retkikohteena, missä tutustutaan monimuotoisen rehevän metsätyyppiin. Alueen rauhoitus toisi myös merkittävän mainosarvon, millä voidaan kehittää Veteli kuntastrategiassa mainitun myönteisen kuntakuva vahvistamista.

Karjalankosken vieressä oleva Nivasaari on luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu luonnonsuojelualue vuodesta 1958.

Rauhoitusehdotus

Karjalankosken virkistysalueesta on pyydetty Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta lausuntoa. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskukselta saatiin rauhoitusehdotus 23.3.2022.

Rauhoitusehdotus on pöytäkirjan liitteenä. Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus laittaa virallisen ehdotuksen Vetelin kunnalle teknisen lautakunnan kommentoinnin ja päätöksen jälkeen.

Rauhoitusehdotuksen tavoitteena on turvata alueen rehevien metsien säilyttäminen mahdollisimman luonnontilaisina, kuitenkin niin, että määräykset mahdollistavat kunnalle alueen käytön ohjaamisen virkistyskäyttötarpeen mukaan.

Esittelijä

Tekninen johtaja Uusitalo Tero

Päätösehdotus

Tekninen lautakunta hyväksyy alustavan ehdotuksen rauhoituksesta ja sen määräyksistä.

Tekninen lautakunta lisäksi rauhoitusmääräyksiin seuraavan: Kansallisessa haitalliset vieraslajien listauksen mukaisesti hävitettävien lajien poistaminen alueelta on sallittu myös käsin kaivamalla.

Keskustelun aikana Riitta Huusko esitti Niko Lassilan ja Riitta Leppävuoren kannattamana pohjaesityksestä poikkeavan esityksen. Huusko esitti, että alue pidetään luonnonmukaisena mahdollisuuksien mukaan, mutta suojelupäätöstä ei haeta.

Koska oli tehty pohjaesityksestä poikkeava kannatettu esitys, puheenjohtaja esitti suoritettavaksi kädennostoäänestyksen. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä Huuskon esitystä kannattivat Hannu Saarela, Riitta Huusko, Niko Lassila, Riitta Leppävuori, Pirjo Korkasaari ja Risto Nissilä. Pohjaehdotusta ei kannattanut kukaan. Reino Korpela ei ottanut äänestyksessä asiaan kantaa.

Päätös

Äänestystuloksen perusteella puheenjohtaja totesi päätökseksi tulleen Karjalankosken alueen pitäminen luonnonmukaisena mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi puheenjohtaja totesi päätöksessä, että tekninen lautakunta ei pidä tarpeellisena Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen alustavaa ehdotusta Karjalankosken luonnonsuojelulain (1096/1996) 24 §:n mukaista rauhoittamisesta.
